

Tarixin qanlı səhifəsi—20 Yanvar

20 Yanvar Azərbaycanın tarixinə azadlıq harayını boğmağa yönəlmış insan qırğını kimi daxil olub. "Qanlı Yanvar" olaraq yaddaşlarda qalan bu faciədə 133 nəfər öldürdü, 700-dən artıq insan yaralandı, 800-dən çox adam qanunsuz həbs olundu. Azərbaycan xalqı 1990-ci ilin Qanlı Yanvarını həm faciə, həm də qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yaşadı.

öz ölkəsinin, xalqının ləyaqətini hər şeydən üstün tutan mərd vətən övladları canlarından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucaldılar. Vətən öz şəhidlərini unutmayacaq. 20 Yanvar Azərbaycan xalqının üzün və şərəf günüdür.

Bakıda fəvqələdə vəziyyət tətbiq edilməsinə baxmayaraq yanvarın 22-də Azərbaycan öz şəhidləri ilə vidalaşdı.

20 Yanvar—qan yaddasımız

1990-ci il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə azınlılaşmış sovet ordusu erməni quldur dəstələri ilə birgə Azərbaycan xalqına qarşı terror aktı həyata keçirdi. Həmin gün Azərbaycanın o vaxt ki, rəhbərliyinin istəyi və SSRİ rəhbərliyinin əmri ilə Azərbaycanda kommunist rejimini saxlamaq və milli azadlıq hərəkatını boğmaq məqsədilə Bakıya və respublikanın digər rayonlarına sovet hərbi hissələri yeridildi. Dinc əhalinin kütləvi etiraz aksiyalarının ağır hərbi texnikanın köməyi ilə vəhşicəsinə dağılması tekce süquta uğramaqda olan sovet siyasi sisteminin qorunması cəhd kimi deyil, həm də azərbaycanlıların tarixi torpaqlarından sixışdırılıb çıxarılması ilə bağlı çar Rusiyasının əsrərlə apardığı mənfi siyasetin yeni şəraitdə davamı idi.

20 Yanvar hadisəsi xalqımızın yaddasına qanlı faciə kimi daxil olsa da, bütövlükde milli tariximizin ən şanlı qəhrəmanlıq səhifələrindən birini təşkil edir. Həmin gün

Paytaxt matəm libası geldi. Respublikada 3 gün matəm elan olunmuşdu. Azərbaycanın bütün rayonlarında və Bakıda izdihamlı matəm mərasimində 1 milyondan çox insan iştirak edirdi. Bu, Azərbaycan xalqının azadlıq səsi, haqq, ədalət, demokratiya və müstəqillik uğrunda mübarizə əzmi idi.

20 Yanvar faciəsi törədilən zaman Azərbaycan xalqı ağır iflic vəziyyətinə və informasiya blokadmasına salınmışdı, radio, televiziya susdurulmuş, onun enerji bloku silahlı hərbiçilər tərəfindən partladılmış, mətbuatın nəşrinə qadağa qoyulmuşdu. Bütün bu qadağalara baxmayaraq yaranmış informasiya blokadmasını qismən de olsa aradan qaldırmaq misiyasını "Azad söz", "İstiqlal", "Səhər", "Axın", kimi qəzetlər öz üzərinə götürmüştü. "Səhər" qəzeti azadlıq aşığılarının şəhidlərin dəfn günü yanvarın 22-də çoxsaylı tirajla çap edilərək pulsuz paylandı. Qəzetdə dərc edilmiş "Vətən bu gün ağı

deyir" adlı reportajı 11 jurnalist qələmə almışdı. Lakin onu oxuyanda belə bir fikir yaranır ki, bu yazını bir nəfər qələmə alıb. Çünkü, həmin gün hamı bir ovqatda idi. Eyni cür düşünür, eyni hissələri keçirirdi.

Ulu önder Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyətə qayıtdıdan sonra 20 Yanvar hadisələrini lazıminca qiyəmətləndirmək yolunda ciddi

addımlar atıldı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın azadlığı uğrunda mübarizədə şəhid olanların xatirəsinə ucaldılmış möhtəşəm "Əbədi məşəl" abidə kompleksi tikilmişdir. Azərbaycan Prezidentinin 2000-ci il yanvarın 17-də imzaladığı fermanla 1990-ci il 20 Yanvar faciəsi zamanı şəhid olanlara "20 Yanvar şəhidi" fəxri adı verilmişdir. Məhz ulu önderin sərəncamı ilə 20 "Yanvar Ümumxalq Hüznü Günü" elan olundu.

Bu il 20 yanvar hadisərinin 26-ci ildönümüdür. Xalqımız azadlıq uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimizin və cəsur vətən övladlarının qəhrəmanlıq mübarizəsini çox böyük hörmət və ehtiramla əziz tutur, onların əgidiliyini yüksək qiymətləndirir. Qanlı tarixi illər, əsrər ötəsə də bu söz dəyişməyəcək. Bu tarix həqiqətən də Azərbaycanın salnaməsinə yazılış qanlı tarixdir.

Aysel Süleymanova,
Bum qəsəbəsi.

Azadlıq!

20 Yanvar hər birimizin qəlbində dərin kədər hissə yaratmaqla bərabər, azadlıq gedən yolumuzu xeyli tezləşdirmişdir.

Azadlıq! Nə böyük səadətdir bu, Çin oldu xalqımın böyük arzusu. İyirmi yanvarla keçdik bu yolu Qəlbimiz. hissimiz kədərlə dolu.

Çoxlu şəhid verdik o müdhiş gecə. Oğullar itirdik. oğullar necə... Onlar, azadlığın ilk qurbanları, Onlar yurdumuzun qəhrəmanları.

Boğmaq istəsə də imperiya qanla, Əlinə keçdiyi hər bir imkanla.

Xalqın arzusunu boğa bilmədi, Çırkin məqsədini dağa bilmədi.

* * *

O hərbə, o zora qələbə çaldıq? Qurbanlar verərək azadlıq aldıq. İndi dünya bilir, Azərbaycan var, İstiqlal qazanmış gözəl məkan var.

* * *

Azadlıq! Nə gözəl səslənir bu ad! Azadlıq qazanmış xalqım olub şad, Durmadan çalışır, qurur, yaradır, Doğma ölkəmizi göye ucaldır.

* * *

Mən də öz xalqımdan ilham alaraq, Vətənin hüsnünə heyran qalaraq, Deyirəm: can qurban, Vətən, sənə can, İstiqlal qazanmış, ey Azərbaycan!

Əmirxan BURZUYEV,
Əmirvan kəndi, müəllim.

Şəhidlərin xatırəsi anıldı

Qəbələ Rayon Təhsil Şöbəsində 20 Yanvar Şəhidlərinə həsr olunmuş tədbir keçinmişdir.

olunmuşdur.

Şəhər 3 sayılı tam orta məktəbin dil-ədəbiyyat müəll-

rilmişdir.

Tədbiri giriş sözü ilə metodkabinetin müdürü Arife Bayramova açmış, şəhidlərin xatırəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad edilmişdir. Natiq qeyd etdi ki, haqq-ədalət tələb edən xalqa qarşı gecə yarı başlanan hərbi təcavüz neticəsində əliyəlin günahsız insanlar öldürülüş, yüzlər yaralı xəstənalara yerləşdirilmişdir. Bakı şəhəri dağıntıllara məruz qalmışdır. Şəhərdə komendant saatı, fəvqələdə vəziyyət elan

imi Elza Kərimova "Unudulmayan tarix—20 Yanvar", şəhər 5 sayılı tam orta məktəbin tarix müəllimi Tahir Məsimov "Qəhrəmanlıq tariximizin 20 Yanvar səhifəsi" adlı məruzə ilə çıxış etmişlər.

5 sayılı tam orta məktəbin şagirdlərinin ifasında kompozisiya səslənmişdir.

Sonda şagirdlərin hazırladıqları "20 Yanvar" hadisələrinə həsr edilmiş sərgiyə baxış keçirilmişdir.

«Qəbələ».

Qürur və şəraf günümüz

Qəbələ Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzi və şəhər məktəblərinin müəllim və şagird kollektivləri birlikdə 20

mişlər.

Tədbir iştirakçıları buradan Heydər Əliyev Mərkəzinə gəlmişlər. Mərkəzdə onlara 20

Yanvar şəhidlərinin Anım Günlünü qeyd etmişlər. Önce şəhidlər xiyabanını ziyarət edən kollektivlər burada 20 Yanvar şəhidlərinin məzarları önünə

gül dəstələri düzənmiş və şəhidlərin xatırəsini yad etmişlər. Sonra tədbirdə Qəbələ Uşaq və Ailələrə Dəstək mərkəzinin direktoru Rəna Mahmudova və təhsil şöbəsi metodiki kabinetinin müdürü Arife Bayramova 20 Yanvar hadisələrinin başverme səbəblərinə və o vaxtlar ölkədə yaranmış mürəkkəb siyasi, iqtisadi vəziyyətlə bağlı açıqlamalar vermişlər. Daha sonra şagirdlər 20 Yanvar şəhidlərinə aid şeirlər söyləmiş, ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdir-

mişlər. Yanvar faciəsi ilə əlaqədar videoçarx nümayiş etdirilmiş, həmçinin ziyarətçilər Heydər Əliyevin həyatı və fəaliyyətini eks etdirən foto-stendler barədə məlumatlar verilmişdir. Çıxış edənlər ulu öndərin 1990-ci il yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyində keçirilən yüksək məsələləri, bu çıxış ilə hadisələrin gedisində düzgün qiymət verdiyini də nəzər-diqqətə çatdırmışlar.

Uşaqlara hadisələrin sonrakı gedisi və ölkəni müstəqiliyə aparan yollar və öten illərdə qazanılan uğurlar haqqında da məlumatlar verilmişdir.

«Qəbələ».

Foto İlkin Vəlizadənindir.